

Ikäpoikkeuslupa

Määräyksen tausta ja säädösperusta

Määräyksen antaminen liittyy hallituksen esityksessä laiksi ajokorttilain muuttamisesta (HE 146/2017) ehdotettuihin ajokorttilain muutoksiin, joiden osana ehdotetaan muutoksia muun muassa B-luokan ajokorttilupaa ja ajokorttia koskevan vähimmäisikävaatimuksen poikkeuslupamenettelyyn. Poikkeuslupamenettelyä ehdotetaan tietyiltä osin kevennettäväksi, mutta siihen liittyvä viranomaisharkinta ehdotetaan edelleen pysytettäväksi. Tähän liittyen esityksessä ehdotetaan Liikenteen turvallisuusvirastolle valtuutta antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ikäpoikkeuslupan hakemisesta, siinä käytettävistä lomakkeista ja vaadittavista liitteistä. Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on 12.4.2018 antanut mietintönsä LiVM 7/2018 vp. hallituksen esityksen HE 146/2017 vp. johdosta ja eduskunta on 18.4.2018 hyväksynyt lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Määräys annetaan lakiehdotuksen mukaisen ajokorttilain 97 §:n 4 momentin nojalla, joka tulee voimaan 1.7.2018.

Määräyksellä täsmennetään lain vaatimuksia sekä selkeytetään ja yhtenäistetään lupamenettelyn käytäntöjä. Tarkoituksena on luoda lupamenettelyyn sellaiset toimintatavat, jotka tehostavat sekä kansalaisten että viranomaisten tehtävien ja velvollisuuksien hoitamista.

Määräyksen valmistelu

Määräysluonnos on valmisteltu virkatyönä Liikenteen turvallisuusvirastossa. Hankkeen aloittamisesta ja määräyshankepäätöksen hyväksymisestä on tiedotettu Liikenteen turvallisuusviraston verkkosivuilla sekä sähköpostitse tieliikenteen määräysvalmistelun tiedotuslistalle ilmoittautuneille. Sidosryhmillä ja kansalaisilla on ollut mahdollisuus kommentoida hanketta valmistelun edetessä.

Määräysluonnoksesta on järjestetty 2.5.-25.5.2018 lausuntokierros, josta on tiedotettu Liikenteen turvallisuusviraston verkkosivuilla ja edellä mainitulla määräysvalmistelun tiedotuslistalla.

Lausunnon antoivat Liikenneturva, Autoliitto Ry, Suomen Autokoululiitto ry, Poliisihallitus ja Opetushallitus. Lisäksi Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Onnettomuustietoinstituutti (OTI), Suomen Taksiliitto, Linja-autoliitto, sisäministeriön poliisiosasto ja Auto- ja kuljetusalan työntekijäliitto AKT ry ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa luonnoksesta. Määräysluonnoksesta annetut kommentit ja niiden huomioon ottaminen valmistelussa ilmenevät perustelumuuiston liitteenä olevasta kommenttikoosteesta.

Arvio määräyksen vaikutuksista

Hakemuslomakkeen käyttöönotto helpottaa ikäpoikkeuslupan hakemista ja selkeyttää hakijalle, mitä tietoja hakemusta varten tarvitaan. Lomakkeella ohjataan esimerkiksi siihen, että lupaa haetaan laissa säädetyllä tavalla yhteistyössä huoltajan kanssa. Lomakkeen käyttö vähentää lisäselvitysten määrän tarvetta ja nopeuttaa prosessia.

Ikäpoikkeuslupahakemuksen käsittelyyn liittyy viranomaisen harkintaa siitä, mitkä ovat hakijan tapauksessa ne erityiset syyt, joiden perusteella poikkeus voidaan myöntää. Lomakkeen käytöllä sekä tiettyjen liitteiden vaatimisella voidaan nopeuttaa ja selkeyttää viranomaisen harkintaa asiassa. Hakija tietää myös selkeämmin, mitä hänen tulee hakemuksen liitteeksi toimittaa. Hakumenettelyn yhtenäistämisen myötä asian käsittely nopeutuu ja hakija pääsee nopeammin suunnittelemaan toimintaansa päätöksestä riippuen.

Hakumenettelyyn liittyvien lisäselvityspyyntöjen määrän arvioidaan vähenevän, mikä laskee kustannuksia ja vähentää käytettävää työ määrää yhtä hakemusta kohden. Lisäselvityspyyntöjen

määrän vähentyminen laskee jonkin verran myös lupamenettelystä aiheutuvia tulostus- ja postituskustannuksia.

Yksityiskohtaiset perustelut

Määräyksessä veloitetaan käyttämään ikäpoikkeusluvan hakemisessa Liikenteen turvallisuusviraston lomaketta, johon on liitetty hakemisen tarkoituksesta riippuen tarvittavat liitteet. Liitteet on toimitettava kaikista niistä perusteista, joihin poikkeusluvan hakeminen kussakin tapauksessa perustuu.

Jos poikkeuslupaa haetaan opiskelua, työssäkäyntiä tai työharjoittelua varten, hakemuksen liitteeksi tulee toimittaa oppilaitoksen tai työnantajan todistus kulkutarpeesta.

Jos kyse on terveydellisestä syystä, tulee toimittaa lääkärinlausunto tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön laatima todistus, josta ilmenee hakijan tai hänen läheisensä terveydentilan aiheuttamat rajoitteet liikkumiseen ja välttämättömien asioiden hoitamiseen. Liikenteen turvallisuusvirasto ei lupaharkinnassa arvioi hakijan tai muun henkilön terveydentilaa esimerkiksi heidän itse tekemiensä vapaamuotoisten selvitysten perusteella.

Lisäksi määräyksellä todetaan, että kyseessä voi olla muu liite, joka osoittaa hakijan välttämättömän liikkumistarpeen. Nämä kyseiset syyt on lueteltu hakemuslomakkeella, jota tulee käyttää, kun hakee poikkeusta ikävaatimuksesta. Kyseessä olevat muut syyt voivat liittyä tavoitteelliseen urheilu-, taide- tai muuhun harrastustoimintaan. Tämä voidaan osoittaa esimerkiksi seuran, valmentajan, yhdistyksen, opiston tai muun vastaavan tahon todistuksella.

Lisäksi esimerkiksi ennalta arvaamaton tilanne perheessä voidaan osoittaa huoltajan selvityksellä. Myös perheen toimeentulon osalta vaaditaan esimerkiksi huoltajan selvitys toimeentulosta. Lisäksi voi esittää selvityksen elinkeinon harjoittamisen tai muiden perheenjäsenten kuljettamisen osalta.

Määräyksen aikataulu

Määräys tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2018 samanaikaisesti ajokorttilain muutoksen kanssa.

Määräyksestä viestiminen

Määräyshankkeen aloittamisesta, lausuntokierroksesta ja määräyksen antamisesta tiedotetaan Liikenteen turvallisuusviraston verkkosivuilla sekä sähköpostitse tieliikenteen sääntelyn tiedotuslistalle ilmoittautuneille ja muille tiedossa oleville yhteyshenkilöille. Valmis määräys julkaistaan Liikenteen turvallisuusviraston määräyskokoelmassa Finlex.fi internet-palvelussa ja Liikenteen turvallisuusviraston internet-sivuilla.

Liitteet

Kommenttikooste